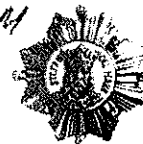

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

La pr. 216/04.06.20

CEM

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3142 din 11.06. 2020
La nr.216 din 04 iunie 2020

Parlamentul Republicii Moldova

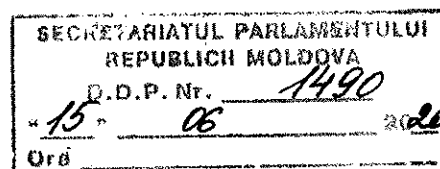
Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege privind anularea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, anul de studii 2019-2020, Vă informăm că acesta a fost supus expertizei anticorupție ca urmare a demersului Cancelariei de Stat nr.18-23-4517 din 28.05.2020, iar raportul de expertiză anticorupție cu nr.ELO20/6540 din 05.06.2020, a fost remis în adresa autorului nemijlocit (Ministerul Educației, Culturii și Cercetării) și 1 copie Cancelariei de Stat prin scrisoarea cu nr.06/2-3092 din 05.06.2020.

Ținând cont de faptul că proiectul înregistrat în Parlament cu nr.216 din 04.06.2020 nu a suferit modificări, în temeiul art.28 alin.(8) din Legea integrității nr.82 din 25 mai 2017, considerăm inoportună efectuarea expertizei anticorupție, în mod repetat, asupra proiectului prenotat. Totodată, Vă remitem anexat o copie a raportului de expertiză anticorupție enunțat mai sus (nr.ELO20/6540 din 05.06.2020).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6540 din 05.06.2020

la proiectul de lege privind anularea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, anul de studii 2019-2020

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”.*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „*Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.”.* Mai mult ca

atât, art.11 alin.(2/2) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă au fost plasate pe pagina Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, precum și pe pagina web www.particip.gov.md la data de 01.06.2020, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea acestuia. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la data de 29.05.2020, respectiv se constată că nu s-a asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului au fost respectate, parțial, rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute de Legea nr.239/2008.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește că: „Elaborarea și adoptarea prezentului proiect privind anularea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, anul de studii 2019-2020 este determinată de situația epidemiologică urmare a răspândirii infecției COVID-19 și efectele acesteia asupra organizării procesului educațional.

Având în vedere împrejurările excepționale, fapt constatat și de:

(1) declararea stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai, prin hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr.55/2020,

(2) declararea stării de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 16 mai - 30 iunie 2020, prin Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinară de Sănătate Publică nr.10 din 15 mai 2020,

(3) suspendarea până la data de 30 iunie 2020, procesul educațional în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic, prin prevederile pct.16 al Hotărârii Comisiei Naționale Extraordinară de Sănătate Publică nr.11 din 15 mai 2020, se impune necesitatea adoptării a unor măsuri ce au drept scop diminuarea riscului de îmbolnăvire a celor 11983 de absolvenți ai Școlilor Profesionale, Colegiilor și Centrelor de Excelență.”.

Analizând prevederile propuse se constată că acestea servesc scopul declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele de securitate și protecție a vieții și sănătății elevilor și cadrelor didactice din cadrul școlilor profesionale, colegiilor și a centrelor de excelență care finalizează programe de formare profesională tehnică în anul de studii 2020, ceea ce corespunde interesului public.

Totodată, prevederile care stabilesc că restanțierii din anii precedenți și candidații restabiliți pentru susținerea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, vor putea susține examenul în următoarea sesiune, în condițiile stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (a se vedea Art.I alin.(4) din proiect) riscă să prejudicieze interesele acestor categorii enumerate din considerentul privării de dreptul de a susține examenul de calificare în sesiunea 2020 și respectiv angajarea în câmpul muncii, conform calificării.

Prin urmare, se recomandă identificarea unui mecanism care ar asigura posibilitatea tuturor persoanelor (care s-au înscris pentru a susține examenul de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, în sesiunea 2020) să susțină totuși examenele în cauză astfel, pentru a se garanta tuturor condiții egale de angajare în câmpul muncii, corespunzător calificărilor obținute.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă stabilește necesitatea elaborării proiectului. La fel, în notă sunt analizate principalele prevederi și condițiile care au impus elaborarea proiectului, în conformitate cu cerințele statuate la art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest sens, nota informativă stipulează că „Implementarea proiectului nu necesită alocări suplimentare din contul bugetului de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu stabilește careva atribuții și responsabilități Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Totodată, din normele propuse reiese că ministerul va monitoriza situația epidemiologică din stat și în cazul în care dispar riscurile de infectare cu COVID-19 va organiza sesiunea de susținere a examenelor de calificare pentru unele categorii de elevi, menționați la Art.I alin.(4) din proiect, întru garantarea intereselor legale ale acestora de angajare în câmpul muncii, conform calificărilor.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și propune anularea examenelor de calificare (în anul de studii 2019-2020), în scopul protecției vieții și sănătății elevilor absolvenți din cadrul școlilor profesionale, colegiilor și a centrelor de excelență.

Analizând proiectul supus expertizei s-a constatat că autorul a respectat, parțial, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional. Prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare.

Deși, în proiectul de lege supus expertizei nu au fost identificați careva factori și riscuri de corupție în partea specială, totuși, este important de atenționat asupra faptului că unele prevederi (în speță: cele care stabilesc că restanțierii din anii precedenți și candidații restabiliți pentru susținerea examenelor de calificare care intenționau să susțină examenele în sesiunea 2020, vor putea susține acest examen în următoarea sesiune, în condițiile stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării), riscă să prejudicieze interesele acestor categorii enumerate din considerentul privării de dreptul de angajare în câmpul muncii, conform calificărilor obținute, în acest an. Prin urmare, se recomandă identificarea unui mecanism care ar asigura posibilitatea tuturor persoanelor (care și-au propus să susțină examenele de calificare, în sesiunea 2020) să susțină totuși probele de examen astfel, pentru a se garanta condiții egale de angajare în câmpul muncii, conform calificărilor.

05.06.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal

